

Volitelné předměty pro 4. ročník

Předmět: Seminář latiny

Výstupy	Učivo – téma	Konkretizace	Průřezová témata, souvislosti, metody
<ul style="list-style-type: none"> žák chápe podstatu a funkci různých typů vedlejších vět, uvědomuje si funkce pádů ve větě a překládá frekventované jevy pádové syntaxe 	<ul style="list-style-type: none"> latinská větná a pádová syntax pro pokročilé 	<ul style="list-style-type: none"> opakování znalostí větné syntaxe věty časové, přípustkové, srovnávací určovací věty druhové, věty se spojkou <i>quān</i> dvojí dativ u sl. esse, abl. odluky dvojí akuzativ, gen. vysvětlovací 	
<ul style="list-style-type: none"> propojuje poznatky z dějin literatury a z historie, interpretuje text v historických souvislostech 	<ul style="list-style-type: none"> léta krize římské republiky 	<ul style="list-style-type: none"> řečnictví – nejen politické: Cicero historická monografie: Sallustius a commentarii: Caesar 	<i>Sociokulturní rozdíly</i> <ul style="list-style-type: none"> <i>asimilace a integrace</i>
<ul style="list-style-type: none"> žák ovládá v úplnosti principy pravidelné latinské deklinace i konjugace, rozpoznává a správně překládá nepravidelné tvary ve jmenné i slovesné flexi 	<ul style="list-style-type: none"> latinská morfologie pro pokročilé 	<ul style="list-style-type: none"> odchylky a zvláštnosti v deklinaci substantiv a adjektiv řecké skloňování odchylky ve slovesné flexi, zejm. v perfektním systému praeteritopraesentia 	
<ul style="list-style-type: none"> uvědomuje si charakteristické rysy básnického jazyka; identifikuje figury a tropy v básnickém textu a chápe jejich funkce, srovnává s texty v jiných jazycích; aktivně pracuje s gramatickými příručkami a slovníkem 	<ul style="list-style-type: none"> poetika I 	<ul style="list-style-type: none"> básnický jazyk nejčastější figury latinské poezie (anafora, aliterace, chiasmus, hendiadys, elipsa, paronomázie, onomatopoeie, kakofonie) nejčastější tropy latinské poezie (metafora, metonymie, synekdocha, lítotes, oxymorón) 	
<ul style="list-style-type: none"> žák aplikuje své poznatky o básnickém jazyce na konkrétní texty; dokáže interpretovat básnický text a uvědomuje si různé úrovně jeho struktury 	<ul style="list-style-type: none"> tři autoři doby Augustovy 	<ul style="list-style-type: none"> Vergilius – epik a klasik intertextualita v ant. literatuře Ovidius – lyrik a milovník římská poesie a antická mythologie ve výtvarném umění 	<i>Evropské kulturní kořeny a hodnoty</i>

		<ul style="list-style-type: none"> • Horatius – lyrik a satirik 	
<ul style="list-style-type: none"> • žák chápe podstatu polovětných vazeb, uplatňuje různé způsoby překladu ve vazbě ablativu absolutního; překládá i méně frekventované jevy pádové syntaxe; orientuje se v textu, samostatně pracuje se slovníkem 	<ul style="list-style-type: none"> • latinská větná a pádová syntax pro pokročilé II 	<ul style="list-style-type: none"> • složité infinitivní a participiální konstrukce • souslednost časová, nepřímá řeč • ablativ vztahu, dativ původový • akuzativ zvolací, gen. vlastnosti 	
<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje texty v hlubších souvislostech historických a společenských; propojuje poznatky z literatury, historie a historické geografie 	<ul style="list-style-type: none"> • orbis Romanus 	<ul style="list-style-type: none"> • územní vývoj říše v zrcadle římských historiografů: Livius a Tacitus • správa říše za principátu: Plinius Mladší • římská encyklopedie: Plinius Starší 	<i>Psychosociální aspekty interkulturality</i> - univerzální jazyk jako prostředek dorozumění <i>Člověk a životní prostředí</i> - vztah člověka a jiných živých tvorů
<ul style="list-style-type: none"> • žák ovládá princip závislého užití konjunktivů, rozlišuje významy konjunktivů v různých typech vět vedlejších a podmínkových souvětích; srovnává syntaktické jevy v latině, češtině i jiných jazycích; chápe princip podmínkových souvětí v závislosti 	<ul style="list-style-type: none"> • syntax latinského souvětí I 	<ul style="list-style-type: none"> • upevňování znalostí skladby latinského souvětí • rozvíjení schopnosti překladu • opakování vět uvozených spojkami <i>ut</i> a <i>cum</i>, <i>consecutio temporum</i>, nepřímé řeči • podmínková souvětí v závislosti (pasivně) 	
<ul style="list-style-type: none"> • propojuje poznatky z literatury, historie a antické filosofie, interpretuje text v dobovém kulturně-společenském kontextu 	<ul style="list-style-type: none"> • „stříbrné“ období? 	<ul style="list-style-type: none"> • římská filosofie: Seneca • počátky románu: Petronius, Apuleius • poesie za principátu: Manilius, Lucanus 	<i>Žijeme v Evropě</i> <ul style="list-style-type: none"> • evropské kulturní kořeny
<ul style="list-style-type: none"> • žák rozpozná v latinském textu rysy a jevy charakteristické pro archaickou latinu a konfrontuje je s hláskoslovím a morfologií latiny klasické; chápe princip historického vývoje jazyka a srovnává s historickým vývojem češtiny 	<ul style="list-style-type: none"> • archaická latina 	<ul style="list-style-type: none"> • časové vymezení • základní rysy a odlišnosti od latiny klasické v hláskosloví, morfologii i syntaxi 	
<ul style="list-style-type: none"> • překládá a interpretuje rané latinské texty v historických a kulturních souvislostech; chápe principy utváření římské slovesné kultury; dokáže zhodnotit význam antického divadla pro kulturní vývoj Evropy a přínos římského práva pro vývoj sociální 	<ul style="list-style-type: none"> • stará doba Říma 	<ul style="list-style-type: none"> • nejstarší latinské písemné památky • zákony XII desek a počátky práva • římské divadlo: Plautus a Terentius; tradice antického divadla v evropské kultuře • zárodky prózy: Cato 	<i>Žijeme v Evropě</i> <ul style="list-style-type: none"> • evropské kulturní kořeny
<ul style="list-style-type: none"> • žák překládá s velkou mírou samostatnosti a na dobré stylistické i 	<ul style="list-style-type: none"> • syntax latinského souvětí II 	<ul style="list-style-type: none"> • upevňování znalostí skladby latinského souvětí 	

<p>jazykové úrovni kratší originální latinské texty, aktivně pracuje se slovníkem a dalšími příručkami; rozpoznává v textu jazykové prostředky typické pro konkrétní autory</p>		<ul style="list-style-type: none"> rozvíjení schopnosti překladu idiolekt jednotlivých autorů 	
<ul style="list-style-type: none"> interpretuje pozdní latinské texty v dobových historických, společenských a kulturních souvislostech; chápe principy utváření křesťanské kultury a dokáže zhodnotit její význam pro dějiny Evropy 	<ul style="list-style-type: none"> poslední Římané 	<ul style="list-style-type: none"> pozdní římská pohanská kultura: Ausonius, Symmachus křesťanská literatura: sv. Augustin, sv. Jeroným 	<p><i>Sociokulturní rozdíly</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>asimilace a integrace</i> <i>xenofobie</i> <i>porozumění mezi lidmi různých kulturních okruhů</i>
<ul style="list-style-type: none"> žák rozpozná v latinském textu rysy a jevy příznačné pro středověkou latinu a konfrontuje je s morfologií a lexikem latiny klasické; uvědomuje si význam latinské tradice pro kulturu středověké Evropy; chápe princip historického vývoje románských jazyků a srovnává s historickým vývojem jazyků slovanských 	<ul style="list-style-type: none"> středověká latina 	<ul style="list-style-type: none"> časové vymezení konstituování románských jazyků vs. latinská tradice středověké Evropy základní rysy a odchylky od latiny klasické v hláskosloví, morfologii a syntaxi grafika středověké latiny 	<p><i>Psychosociální aspekty interkulturality</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>univerzální jazyk jako pro středek dorozumění</i> <p><i>Žijeme v Evropě</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>evropské kulturní kořeny</i>
<ul style="list-style-type: none"> žák identifikuje v básnickém textu i méně frekventované figury a tropy a chápe jejich funkce; chápe formální i ideovou odlišnost latinské poezie středního věku od poezie doby klasické, srovnává s živými jazyky 	<ul style="list-style-type: none"> poetika II 	<ul style="list-style-type: none"> další frekventované figury a tropy latinské poezie (paronomázie, anti/klimax, homoioteleuton, hyperbola, ironie, paradox) leoninský hexamet, rým v latinské středověké poesii 	
<ul style="list-style-type: none"> chápe středověké latinské texty v hlubších souvislostech historických, společenských a kulturních; propojuje poznatky z literatury, historie a kulturní historie 	<ul style="list-style-type: none"> „temný“ středověk? 	<ul style="list-style-type: none"> septem artes liberales raná křesťanská hagiografie, karolinská renesance: Einhard vagantská poesie: Archipoeta významní autoři českého středověku: Kosmas, Karel IV., Jan Hus 	<p><i>dtto</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> žák aplikuje svou znalost principů jazykového systému klasické latiny na texty humanistické a barokní; překládá s velkou mírou samostatnosti a na dobré stylistické i jazykové úrovni kratší neupravené dobové texty, aktivně pracuje 	<ul style="list-style-type: none"> humanistická a barokní latina 	<ul style="list-style-type: none"> vymezení: návrat ke klasickému vzoru → upevňování znalosti syntaxe latinského souvětí nácvik gramaticky správného a stylisticky dobře zvládnutého překladu 	

se slovníkem a dalšími příručkami			
<ul style="list-style-type: none"> uvědomuje si význam latinské tradice pro kulturu renesanční i barokní Evropy; chápe českou kulturní tradici v dobovém evropském kontextu 	<ul style="list-style-type: none"> latinský humanismus a baroko 	<ul style="list-style-type: none"> evropští humanisté: Erasmus čeští humanisté: Hasištejnský, Campanus latina jako univerzální jazyk: T. Moore, K. Kolumbus, G. Galilei autoři českého baroka: Komenský, Balbín 	<i>Žijeme v Evropě</i> <ul style="list-style-type: none"> evropské kulturní kořeny
<ul style="list-style-type: none"> žák chápe význam a přínos antické kultury a řecko-římské civilizace pro kulturu Evropy v rozmanitých oblastech lidského vědění a umění; konfrontuje ji s tradicemi jiných kultur 	<ul style="list-style-type: none"> antika v evropské i české kultuře 	<ul style="list-style-type: none"> Tradice antické kultury v průběhu věků Antika jako zdroj inspirace v evropském umění Římská architektura a právo 	<i>dtto</i>